

ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ป่าในพื้นที่ลุ่มน้ำภาชี

Biodiversity of Wildlife in Phachi Basin

มัทนา ศรีกระจ่าง¹

ปิยวรรณ นิยมวัน¹

เสถียร สง่าแรง¹

พิพัฒน์ สร้อยสุข²

เดือนจิต ศรีทองช่วย²

Abstract

Species diversity of wildlife was surveyed between October 2007 and June 2009 in Maenam Pachi Wildlife Sanctuary and Chaloe Phrakiat Thai Prachan National Park, Ratchaburi province. These areas are the part of Kaeng Krachan Forest Complex and situated in Tenasserim corridor zone. The standard methods employed for this study are general collecting, visual encounter survey, track survey, camera trap and trapping. These surveys resulted in a totally of 328 species were identified, that consists of 56 mammals, 197 birds, 39 reptiles and 36 amphibians. The interested and rare species were Malayan Tapir (*Tapirus indicus*), Fea's Muntjak (*Muntiacus feai*), Titania's Woolly Bat (*Kerivoula titania*), Grey Peacock Pheasant (*Polyplectron bicalcaratum*), Blue-banded Kingfisher (*Alcedo euryzona*), Rough-Necked Monitor (*Varanus rudicollis*), White-banded Wolf Snake (*Dinodon septentrionalis*) and Tasan Frog (*Ingerana tasanae*) were found. The most important, we found a new species of horseshoe bat in genus *Rhinolophus*. During the survey, we found the major threats consisted of manmade fires, regular routes used by minority of Karen National Union (KNU) and local Thai people including hunting and raising of livestock inside the sanctuary.

Key words: biodiversity, wildlife, Pachi basin, new species, new records, *Rhinolophus*

¹กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

²ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การสำรวจเพื่อศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของชนิดพันธุ์สัตว์ป่า ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า แม่น้ำภาชีและอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มป่าแก่งกระจานที่อยู่ในแนวเชื่อมต่อระหว่างเทือกเขาถนนธงชัยและเทือกเขาตะนาวศรี ได้ดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม 2550 ถึงเดือนกรกฎาคม 2552 โดยใช้วิธีการสำรวจแบบทั่วไป (general collecting) การสำรวจแบบพบเห็นตัว (visual encounter survey) การสำรวจร่องรอย (track survey) การใช้กล้องดักถ่ายภาพ (camera trap) และการใช้กับดัก (trapping) ผลการสำรวจพบสัตว์ป่าทั้งหมด 328 ชนิด จำแนกเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 56 ชนิด นก 197 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 39 ชนิด และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 36 ชนิด ในจำนวนนี้พบสัตว์ป่าที่น่าสนใจและสัตว์ป่าหายาก ได้แก่ สมเสร็จ (*Tapirus indicus*) เก้งหม้อ (*Muntiacus feai*) นกแว่นสีเทา (*Polyplectron bicalcaratum*) นกกะเต็นน้อยแถบออกดำ (*Alcedo euryzona*) เหาช้าง (*Varanus rudicollis*) งูปล้องฉนวนภูเขา (*Dinodon septentrionalis*) และกบท่าสาร (*Ingerana tasanae*) เป็นต้น ที่สำคัญคือการพบค้างคาวมงกุฎที่เป็นสัตว์ชนิดใหม่ของโลก (new species) ในสกุล *Rhinolophus* นอกจากนี้ยังพบสัตว์ที่เป็นรายงานการกระจายแห่งใหม่ในประเทศไทย (new record) คือ ค้างคาวยอดกล้วยไททานี (*Kerivoula titania*) และค้างคาวมงกุฎ (*Rhinolophus beddomei*) ส่วนปัจจัยคุกคามสัตว์ป่าที่พบ ได้แก่ ไฟป่าที่เกิดจากการจุดเผา การเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่เพื่อเป็นทางผ่านของกองกำลังสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNU-Karen National Union) และชาวบ้านที่เข้ามาหาของป่า เช่น น้ำผึ้ง ผักหวานป่า กล้วยไม้ รวมทั้งมักพบการค้าสัตว์ และการนำสัตว์เลี้ยงเข้าไปในพื้นที่ป่าด้วย

คำหลัก: ความหลากหลายทางชีวภาพ สัตว์ป่า กลุ่มน้ำภาชี ชนิดใหม่ การกระจายใหม่ *Rhinolophus*